

G. VAN HEERDE

WIE HET KINDEKE LIEFHEEFT

Een kerstverhaal uit Amerika

Enkele weken voor Kerstmis ging het sneeuwen. Het begon met een paar dikke vlokken, die als verdwaalde vlinders uit de donkere lucht naar beneden kwamen, maar langzamerhand daalden er meer. Binnen het uur waren de grauwe uitlopers van het Rotsgebergte wit geworden, net alsof een schilder ze een mooie, lichte kleur had gegeven.

Jim, in de deuropening van de houten blokhut, keek er naar. Hij dacht er aan hoe prettig het zou zijn met de andere jongens van de nederzetting in hun zelfgemaakte sleeën straks van de berghellingen te glijden, in steeds sneller vaart, zodat de sneeuw hoog opwolkte en hen om de oren stoof.

Jim wist precies waar je wel en waar je niet kon sleeën. Hij wist waar de hellingen te steil waren en waar het gevaar was van de onpeilbare afgronden. Daar mochten ze niet komen. Hun ouders hadden dat streng verboden. Jim zou er niet aan denken het gebod te overtreden. Waarom ook? Er waren plaatsen genoeg in het gebergte, waar ze geen gevaar liepen en toch veel pret konden hebben.

Aan al die dingen dacht de jongen, toen hij plotseling het hoofd ophief en luisterde. Van heel ver, van achter de bergen drong een dof gerommel tot hem door. De donkere dennen, met de witte flarden sneeuw op de takken, die onbewogen de vlokken op hun armen hadden gevangen, begonnen heen en weer te wiegelen alsof een onzichtbare hand hen schudde. Het geluid als van een verre donder nam toe, werd hoger en dan plots gierde de sneeuwstorm over de nederzetting, zwiepte de jongen de sneeuw in zijn gezicht,

deed de bomen als razend heen en weer schudden, beukte de blokhutten of ze van de aardbodem verdwijnen moesten.

Juist toen Jim de deur van de hut dicht wilde trekken, moeilijk tegen de krachtige wind in, zag hij om de hoek van de naaste hut iemand aankomen. Een jongen tornde moeizaam op tegen de hevige storm. De eerste hagelstenen die neerkletterden sloegen hem in het gezicht. Hij liep diep voorovergebogen, de donkere muts ver over de oren getrokken, en probeerde met zijn handen het gezicht te beschermen tegen het snijdend geweld van de hagel.

Jim zag hem en hij opende de deur al om de jongen in de hut te laten schuilen tegen het noodweer. Hij wilde al roepen: „Kom maar even hier! Je kunt niet verder in dit weer!” Toen zag hij plots wie die donkere gestalte was. Het was Harry, zijn vijand. Een bittere trek kwam over Jims gezicht, hij klemde de lippen opeen en wild stootte hij de deur dicht, schoof er de grendel op.

Toen mompelde hij: „Jij komt er niet in, nooit, nooit!” Er klonk haat in zijn stem en de haat blonk in zijn ogen!

Vader en moeder waren die dag naar de naaste nederzetting gegaan en zouden pas tegen de avond terugkomen. Daarom rakelde Jim het vuur wat op, gooide er wat droge takken op, die in een hoek van de hut lagen en hing de grote ketel met water aan de ketting er boven. Hij ging op de grond zitten en warmde zijn handen in de behaaglijkheid van het goede vuur. Tegen de houten zijwand van de hut hoorde hij de hagel kletteren, het was alsof kogels uit een machinegeweer er tegen aan sloegen. De wind nam in hevigheid toe, deed de hut schudden, kwam van de bergen af storm lopen op het dorp. Het was noodweer.

Jim dacht eraan dat vader en moeder wel laat thuis zouden

komen vanavond, niet voor de storm was gaan liggen. Hij dacht er ook aan hoe veilig hij nu was in de sterke hut bij het warme vuur. En Harry, die maar ergens anders moest gaan schuilen, die maar moest zien hoe hij thuis kwam. En hij mompelde: „Niemand moest hem binnenlaten, die valsaard!”

Terwijl hij keek naar de opflinkerende vlammen, die schaduwen deden dansen langs de wand, dacht hij aan wat er gebeurd was een paar maanden geleden. Er was op een nacht gestolen uit de grote hut waarin Harry's vader woonde. Harry's vader was rijk. Er werd veel geld vermist en een prachtig geweer.

Jims vader was in die nacht niet thuis geweest. Hij had gejaagd; ver van het dorp had hij 's nachts in een andere nederzetting geslapen en vroeg in de morgen was hij naar zijn eigen hut teruggekeerd.

Daarbij was hij langs Harry's hut gekomen en 's morgens had men zijn voetsporen gevonden. De sherif, de rechter, was erbij te pas gekomen. Jims vader was ondervraagd, maar de sherif had zijn schuld niet kunnen bewijzen en had hem vrijgesproken.

Maar Harry vertelde na die dag dat Jims vader een dief was. Hij stookte de jongens op: „Je moet niet spelen met een zoon van een dief.”

Omdat hij ouder en groter was dan Jim, schold hij de jongen uit: „Je vader komt in de gevangenis, dievenjong!”

Jim was hem aangevlogen, had met zijn vuisten op dat valse gezicht gebeukt. Ze hadden gevochten, tot Harry's kracht de kleinere jongen neerbonkte op de grond. Hij had Jim in het gezicht geslagen tot het bloed uit zijn neus spatte en geschreeuwd: „Dievenjong! Begin nou nog eens hè?!”

De jongen bij het vuur overdacht dit alles en hij balde zijn

vuisten. Als hij nog maar eens één keer de kans kreeg zich te wreken op zijn vijand. Eenmaal hem de valse streek terug te betalen!

En buiten beukte de storm onverminderd.

Kerstmis.

Ds. Brown is predikant van vier nederzettingen aan de voet van het rotsgebergte. De dorpen liggen vele mijlen van elkaar en daarom kan hij niet elke zondag in Jims woonplaats zijn.

Maar nu is het Kerstmis. En de oude dominee luidt het klokje in de toren van de houten kerk. Bim-bam-bim!

Het geluid klinkt heel ver over de witte landen en kaatst tegen het Rotsgebergte. Bim-bam-bim!

Het roept de mensen naar de kerk, waar de predikant zal vertellen van het Kindje in de kribbe.

Het luidt het wonder van de Kerstnacht over de houten hutten in de verre omtrek.

Naast de dominee staat Jim. Hij mag ook even trekken aan het touw. Dan kijkt hij omhoog, waar het klokje bengelt: links-rechts, links-rechts, bim-bam.

Langzaam vult zich het kerkje. In één der achterste banken zit Jim, tussen vader en moeder in.

Hij zingt met zijn hoge stem het lied, dat deze dag over heel de wereld klinkt: „Stille nacht, heilige nacht . . .”

Dan leest de dominee het kerstverhaal. Zijn stem trilt even, als hij uitroept: „Ere zij God, in de hoogste hemelen. En vrede op aarde, in de mensen een welbehagen!” Het is stil in het kerkje. Allen luisteren. Jim ook. En als hij tussen vader en moeder naar huis loopt, denkt hij aan de laatste woorden van de preek: „Wie het Kindje in de kribbe liefheeft, die zal ook proberen zijn naaste lief te hebben, zelfs zijn vijand.”

„Nou een keer met z'n drieën,” roept Jim. Hij gaat zelf vooraan zitten op de slee, zijn beide kameraden achter hem.

„Klaar? Los!”

Daar schiet de slee van de berg af naar beneden.

De jongens joelen van de pret. Het gaat in steeds sneller vaart!

De sneeuw stuift omhoog. Dicht bij het sparrenbos loopt de weg op.

Langzaam komt de slee tot stilstand.

„Mooi hè!” zucht Jim. Hij heeft een kleur van pret en trekt met zijn vrienden de slee tegen de berg op. Nog eens en nog eens zullen ze glijden, onvermoeid. Ze komen een andere slee tegen, springen opzij om geen ongelukken te maken. De jongens die er op zitten, zwaaien met de mutsen. Ze stuiven hen voorbij als een trein. Jim kijkt hen na, tot ze tegen de helling van de tweede berg tot stilstand komen.

Dan baggeren ze weer voort door de rulle sneeuw. „Fijn gaat dat,” roept Jim. „Vooruit jongens, nog een keer.” Als ze weer naar beneden suizen, meent hij even Harry te zien. Harry met zijn nieuwe slee, waar geen andere jongen op mocht. Het is of een zwarte wolk voor de stralende zon schuift. Hij is blij dat de andere jongens zich die middag weinig met Harry bemoeien. Ze mochten immers toch niet op zijn slee. Dan moet hij maar alleen spelen! Harry merkt wel dat zij hem links laten liggen. Maar hij toont het niet. Hij zit, trots als een pauw, op zijn nieuwe vuurrode slee en hij voelt zich als een overwinnaar.

De middag gaat voorbij in dolle pret. Als de zon verdwijnt achter het Rotsgebergte, roept Jim: „We moeten naar huis.

Nou nog één keer, allemaal achter elkaar! Een lange trein!”

Een geloei gaat er op onder de jongens. Jim roept de namen af, geeft ze allemaal een plaats op de sleeën. Het is nu een lange rij jongens achter elkaar, klaar om straks naar beneden te suizen. Harry staat op een afstand toe te kijken. Hij hoort hoe Jim alle jongens bij hun namen roept.

Jim kijkt op en ziet de ander staan. Een ogenblik komt het in hem op ook Harry te vragen.

Maar dan draait hij zich bruusk om en gaat op de achterste slee zitten.

„Vooruit jongens, daar gaan we!”

Met hun voeten zetten ze af. Gejoel klinkt op uit de jongenskelen. Al spoedig is de rij verbroken en stuiven de sleeën kris en kras door elkaar naar beneden. Enkele botsen tegen elkander, dan klinkt er een gegil en gelach op dat het schalt tegen de bergen.

Harry, op z'n eentje, komt achter hen aan. Bijna gelijk met de anderen komt zijn slee tot stilstand.

„Nu gaan we naar huis,” zegt Jim. Hij trekt zijn slee aan het touw achter zich aan.

Maar dan klinkt plotseling Harry's stem: „Ik ga een keer van de „Snow Peak” af.” Alle jongens hebben het gehoord. Ze blijven staan en kijken Harry aan alsof ze hem niet begrijpen. De „Snow Peak”, die steile bergtop, is verboden terrein voor hen. Harry maakt geen grapje. Sommigen lachen spottend.

„Lach maar niet,” zegt hij. „Ik meen het! Ik-ga-naar-de Snow-Peak. Wie gaat er mee?”

Stilte.

„Wat een helden. Durven niet eens van de Snow Peak af. Nou, dan ga ik alleen.”

Dan zegt één van de jongens: „Op de Snow Peak mag je niet komen. Jij niet en wij ook niet. Met de slee is het veel te gevaarlijk.”

Plotseling praten ze allen door elkaar. „Niet doen, Harry. Blijf nou hier, Harry, je mag toch niet, dat weet je toch wel?”

Maar Harry draait zich om, trekt zijn slee achter zich aan en zegt alleen: „Jullie zijn lafaards. Lopen jullie maar achter dat dievenjong aan!”

Dan begint hij de berg te beklimmen.

„Hij is gek,” zegt één van de jongens en een ander: „Ik ga naar beneden en zal het zijn vader zeggen.” De anderen zwijgen. Ze zijn er van overtuigd, dat Harry terug zal komen, zeker niet meer dan enkele meters de gevaarlijke berg zal beklimmen. Ze vergissen zich. Ze zien Harry's gestalte al kleiner worden, zoals hij moeizaam de steile berg opgaat.

Ze spreken niet. Ze hopen nog altijd dat hij zal omkeren. Dan zegt er één zacht: „Hij doet het toch niet.”

Ze zien het allen. Hoog op de berg gaat de jongen op zijn slee zitten, suist plotseling omlaag in duizelingwekkende vaart. Wolken sneeuw stuiven op, zodat ze hem een ogenblik uit het oog verliezen. Even later zien ze hem weer. In sneltreinvaart duizelt hij naar beneden. Ze houden de adem in en kijken als betoverd naar de steile berghelling.

Ook Jims hart klopt heftig van angstige spanning.

Plotseling springt één der jongens op. Hij strekt zijn handen uit, alsof hij de voortrazende slee kan tegenhouden. Een angstkreet ontsnapt zijn keel. En meteen zien ze het allemaal. De slee maakt een zwenking, schiet in razende vaart vooruit, schijnt te kantelen, scheert rakelings langs de afgrond.

„Ooh!” gillen de jongens plotseling. Enkelen bedekken het gezicht met de handen om het vreselijke niet te zien. Plotseling is de slee verdwenen in een wolk van opstuivende

sneeuw. Dan is er niets meer dan de witte berg . . . In enkele seconden is het gebeurd.

Dan lopen de jongens gillend in de richting van het dorp. Ze vergeten hun slee, stormen de berg af om hulp te halen. Sommigen huilen.

Wie is die ene jongen die niet meeloopt naar het dorp? Die even blijft staan en dan voortsnel in de richting van de Snow Peak?

Die naar het gegil van zijn kameraden niet luistert, maar ineens die stem hoort: „Wie het Kindje in de kribbe liefheeft, zal proberen zijn naaste lief te hebben.”

Hij kan niet denken. Hij weet eigenlijk zelf niet wat hij doet. Maar hij snelt voort, de Snow Peak op. Zijn voeten glijden uit. Hij merkt het niet. Hijgend gaat zijn adem. Het deert hem niet.

Hij durft op de plaats van het onheil haast niet naar beneden te zien. Toch schuift hij voorzichtig op zijn buik, tot aan de rand van de afgrond en kijkt. En eensklaps is daar een dankgebed in zijn hart.

Een mager denneboompje dat op de rand van de rots groeide en welks takken ver over de afgrond heenhangen, heeft Harry's val gebroken. De jongen ligt op de diep doorbuijgende takken. Hij beweegt niet. Gelukkig, want iedere beweging kan de val in de dood betekenen.

Jim richt zich op. Hij ziet beneden in het dal donkere figuren, die haastig naar boven klimmen. Daar is hulp. Harry beweegt even. Een tak kraakt onheilspellend. Jim staat er handenwringend bij. Wat kan hij doen?

„O God, help hem,” bidt hij zacht.

Ineens weet hij wat hij doen moet. Zijn handen schuiven de dikke sneeuwlaag weg tot op de rots. Nu kan hij ver vooroverbuigen, met zijn ene hand steun zoekend in de rots-

spleet. Zijn andere hand tast over de rand van de afgrond, voelt Harry.

Weer beweegt de jongen, maar Jim grijpt hem stevig bij zijn kleren. In deze ongemakkelijke houding blijft hij liggen. Als hij het maar vol kan houden, tot er hulp komt. Harry is zwaar en hij durft hem geen ogenblik los te laten, bang dat een enkele beweging hem zal doen neerstorten. Minuten gaan voorbij. Het lijken wel uren.

De pijn krampt door zijn arm. Hij heeft geen gevoel meer in zijn vingers. Zal hij dan toch los moeten laten?

„Ik kan niet meer, ik kan niet meer,” fluistert hij. „O God, geef mij kracht om nog even vol te houden.”

De mannen uit het dorp waden door de sneeuw met grote passen om zo snel mogelijk vooruit te komen. Dan, het lijkt uren te duren, zijn ze bij hem.

Ze spreken niet. Eén knielt er neer, grijpt Harry vast.

„Laat maar los,” zegt hij tegen Jim. Die wordt door de mannen achteruit getrokken, blijft even stil in de sneeuw liggen.

Terwijl de anderen Harry omhoog trekken, hoort hij een zachte stem zeggen: „Dat heeft niet veel gescheeld. De jongen heeft zijn leven aan zijn vriend te danken.” Dat is wat Jim zo blij maakt. „Vriend”, zeggen ze en niet „vijand”. Het duurt nog even voor Harry zijn ogen opslaat en pas langzaam, terwijl de mannen de uitgeputte jongens naar beneden brengen, dringt zijn redding tot hem door. En begrijpt hij. Hij kijkt Jim aan en wil iets zeggen, maar brengt het nog niet verder dan een verlegen lachje.

En dan glimlacht Jim terug.

Want: „Wie het Kindeke liefheeft, zal proberen ook zijn naaste lief te hebben.”